

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 3 Kasım 2011
Nr. Ref.: RK150/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 77/10

Prenk Shllaku

Kosova Cumhuriyeti Hükümetinin 9/128 sayı ve 11 Haziran 2010 tarihli
kararının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Prizren Belediyesine bağlı Shpend köyünde mukim Prenk Shllaku'dur.

İtiraz Edilen Yasa

2. Başvurucu, 3/L 139 sayılı İstimlâk Yasasının 15 ve 36. maddeleri ile örtüşmeyip Kosova Cumhuriyeti Anayasasının (bundan sonra “Anayasa” şeklinde anılacaktır) 46. maddesini ihlal ettiğini ileri sürdüğü Kosova Hükümetinin 9/128 sayı ve 11 Haziran 2010 tarihli kararına itiraz etmektedir. Başvurucu, Kosova Anayasa Mahkemesinin (bundan sonra “Mahkeme” şeklinde anılacaktır) bu konuda esasa ilişkin karar alacağı zamana kadar söz konusu Hükümet kararının yürütmesini durdurmak üzere geçici tedbirin konmasını talep etmiştir.

Yasal Dayanak

3. Anayasasının 113 .7 ile 116.2 maddeleri, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra “Yasa” şeklinde anılacaktır) 20 ile 27. maddeleri ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün (bundan sonra “İçtüzük” şeklinde anılacaktır) 55 ve 56. kuralları.

Dava Konusu

4. Dava, Prizren Belediyesi Shpend kadastro bölgesinde özel mülkiyette 328 ve 329 numaraları ile kayıtlı olan parsellerin istimlâkını öngören Kosova Hükümetinin kararıyla ilgilidir.
5. Başvurucu, tamir edilemez zararların önlenmesi ve kamu yararının gözetilmesi adına Prizren Belediyesi Shpend kadastro bölgesinde özel mülkiyette 328 ve 329 numaraları ile kayıtlı olan parsellerin istimlâkını öngören Kosova Hükümetinin kararının askıya alınmasını Mahkemeden talep etmiştir. Başvurucu, Anayasasının 46. maddesiyle güvence altına alınan mülkiyet hakkının ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 8, 17 ve 30. maddeleri ile güvence altına alınan haklarının korunması için geçici tedbirin konmasının gerekli olduğunu da ileri sürmüştür.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

6. Başvurucu dilekçesini 16 Ağustos 2010 tarihinde Anayasa Mahkemesi Sekreteryasına teslim etmiştir. Başvurucu, tamir edilemez zararların önlenmesi ve kamu yararının gözetilmesi adına Prizren Belediyesi Shpend kadastro bölgesinde özel mülkiyette 328 ve 329 numaraları ile kayıtlı olan parsellerin istimlâkını öngören Kosova Hükümetinin kararının askıya alınmasını Mahkemeden talep etmiştir.
7. Başvurucu, Anayasasının 46. maddesiyle güvence altına alınan mülkiyet hakkının ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 8, 17 ve 30. maddeleri ile güvence altına alınan haklarının korunması için geçici tedbirin konmasının gerekli olduğunu da ileri sürmüştür.
8. Mahkeme Başkanı Yargıç Altay Suroy’u raportör yargıç olarak görevlendirmiştir. O, Yargıç Almiro Rodrigues başkanlığında yargıçlar Kadri Kryeziu ve Gjyljeta Mushkolaj’dan oluşan ön inceleme heyetini de belirlemiştir.
9. Mahkeme, 21 Şubat 2011 tarihinde davayı görüşmüştür.

Olguların özeti

10. Başvurucu Prizren – Shpende kadastro bölgesindeki 328 ve 329 numaralı mülklerin sahibidir.

11. Hükümetin 9/128 sayı ve 11 Haziran 2010 tarihli kararıyla Veriçe – Merdare otoyolunun inŖaatı için Shpende bölgesindeki 328 ve 329 numaralı parsellerin istimlâki onaylanmıŖtır.
12. BaŖvurucu 27 Temmuz 2010 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesine (bundan sonra “Yüksek Mahkeme” Ŗeklinde anılacaktır) baŖvurarak Hükümet Kararına itiraz etmiŖtir. Dava halen Yüksek Mahkemede görüŖülmeye devam etmektedir.

BaŖvurucunun iddiaları

13. BaŖvurucu, mülkiyet hakkının (Anayasanın 46. maddesi) ihlal edildiğini ve mülkünün, uygun maddi tazminat belirlenmeden keyfi bir kararın konusu olduğunu ileri sürmüŖtür.

Geçici tedbir

14. Anayasanın 116.2 maddesi Ŗunu öngörmüŖtür:

Madde 116 [Kararların Hukuki Etkisi]

2. TartıŖmalı fiil veya yasanın uygulanmasının tamiri olmayan zararlara neden olacağı düşünülürse, Anayasa Mahkemesinde süreç tamamlanmadan, Mahkeme tarafından karar alınıncaya kadar söz konusu fiil veya yasaı geçici olarak askıya alabilir.

15. Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 27. maddesi Ŗunu öngörmüŖtür:

Madde 27 Geçici Tedbirler

1. Anayasa Mahkemesi resmi görevi gereğince veya dava tarafının talebi üzerine, dava konusu bir mesele hakkında tamir edilemeyecek zararları önlemek veya kamu yararını korumak amacıyla geçici tedbir kararı alabilir.

2. Geçici tedbirin süresi makul ve orantılı olmalıdır.

16. Geçici tedbirin konmasıyla ilgili kıstaslardan biri tamir edilemez zararların meydana gelebilecek olmasıdır. Mahkeme, Hükümet kararının Anayasaya aykırı olduğu tespitinde bulunacak olsa baŖvurucunun uğrayacağı tüm zararların da hesaplanıp karşılanması buyurması gerekir. Bu Ŗekilde baŖvurucunun zararı olmayacaktır.
17. BaŖvurucu, Prizren – Shpend kadaastro bölgesindeki 328 ve 329 numaralı parsellerin istimlâkine ilişkin Hükümet kararının askıya alınmasını gerektiren inandırıcı herhangi bir delili Mahkemeye sunmamıŖtır.
18. Diğeri yandan baŖvurucu, iddia edilen tamir edilemez zararı ve geçici tedbirin kamu yararına olacağını ortaya koyamamıŖtır. Mahkeme bu yüzden geçici tedbir talebini reddetmiŖtir.

İstemin kabul edilirliliđi

19. BaŖvurucunun istemi hakkında doğru bir Ŗekilde hükmetmesi için, Mahkemenin, Anayasada belirtilip Yasa ve İttüzükte vurgulanan kabul edilirlilik koŖullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmesi gerekmektedir.

20. Bununla ilgili olarak Anayasanın 113.7 maddesi şunu belirlemiştir:

“Bireyler, Anayasa ile güvence altına alınan bireysel hak ve özgürlüklerinin kamu otoritelerince ihlal edilmesi durumunda, tüm kanun yollarını tükettikten sonra ancak başvurmaya yetkilidirler.”

21. Mahkeme, Yasanın 47.2 maddesine de atıfta bulunur. Madde şunu belirlemiştir:

“Bireyler, yasa ile belirlenen tüm kanun yollarını tükettikten sonra ancak söz konusu başvuruda bulunabilir”

Başvurucunun sunduğu evraktan Mahkeme, başvurucunun Yüksek Mahkemede halen görüşülmek olan davasının bulunduğunu tespit etmiştir.

22. KI 41/09 sayılı Priştine merkezli AAB-RIINVEST Üniversitesi – Kosova Cumhuriyeti Hükümeti davasına ilişkin 27 Ocak 2010 tarihli kararında belirtildiği üzere Mahkeme, kanun yollarının tüketilmesi ilkesinin gerekçesinin, hukuk mahkemeleri de dâhil olmak üzere söz konusu otoritelere olası Anayasa ihlalini önleme veya düzeltmeye fırsat vermek olduğunu vurgulamak ister. Bu kural Kosova hukuk sisteminin olası Anayasal hak ihlalleriyle ilgili etki kanun yolları geliştireceği varsayımından hareketle konulmuştur. Bu, Anayasanın tali özelliğinin önemli bir boyutudur. (bkz. *mutatis mutandis*, AİHM 25803/94 sayılı Selmouni – Fransa davası 28 Temmuz 1999 tarihli kararı).

23. Her nasılsa başvuru, isteminde kanun yollarının hangi nedenle hizmetinde olmadıklarını ve hizmetinde olmalarına karşın hangi sebeple etkili olmayacakları dolayısıyla tüketilmesinin neden gerekli olmadığını gerekçesini belirtmemiştir. Diğer yandan başvuru, Yüksek Mahkemede görüşülmekte olan davasının sonuçlanmasını beklemeyerek başvurulabilecek tüm kanun yollarını tüketmemiştir. Mahkeme bu yüzden, Anayasanın 113.7 ve yasanın 47.2 maddelerinde öngörülen başvuru koşullarının yerine getirilmediğini ve başvurunun kabul edilmez olduğunu değerlendirmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Yasanın 20 ile 27. maddesine ve İ t z    n 55 ile 56. kuralına dayanarak, Anayasa Mahkemesinin 21  ubat 2010 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Geçici tedbir isteminin REDDİNE,
- II. İstemın kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- III. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- IV. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Altay Suroy, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza